

Imkeren met de Golzkast (3)

Tekst en foto's dr. Friedrich Pohl, vertaling Wietse Bruinsma

(Vervolg van deel 2, *Bijenhouden* 2014 nr. 7, november, blz. 10-11)

Afleggers maken

Meestal combineer ik het maken van afleggers met de eerste honingooft, eind mei of begin juni. Broedafleggers zijn eenvoudig te maken en dienen ter vergroting van de bijenstand of als reservevolken. Tegelijkertijd wordt de varroapopulatie in de productievolken er door verkleind.

Hoe later in juni de broedafleggers gemaakt worden hoe groter het aantal

plus wat open broed, alle opzittende bijen, 2 ramen met voer en 2 ramen met kunstraat.

Ik maak de afleggers liefst 's avonds. Zo kan de aflegger direct op de stand worden opgesteld, met verkleind vlieggat (2 cm breedte). Vaak gebruik ik broedramen uit twee verschillende volken, als de volken tenminste geen sterke zwermduft hebben. Zo kan ik selecteren door het merken van de broedramen afkomstig uit het beste volk. Voordat de doppen uitkomen worden de niet gewenste doppen weggebroken. Het is natuurlijk ook mogelijk om de extra doppen uit te snijden om daarmee bevruchtungskastjes te vullen. De afleggers moeten continu genoeg voer tot hun beschikking hebben. Voederdeeg kan men tussen de raten drukken. Bij gebruik van vloeibaar voer kan men een opengesneden melkpak of plastic fles gebruiken, gevuld met stro of voorzien van een klimvoorziening voor de bijen. De bijen kunnen goed overwinteren op 10-12 ramen. Natuurlijk kan men de bijen ook overzetten in een grotere kast.

Om de varroa te bestrijden kunnen de afleggers na het uitlopen van het broed

behandeld worden:

- door de bijen te besproeien met een 15% melkzuuroplossing;
- door te druppelen met een 3,5% oxaalzuuroplossing;
- of door een sponsdoek met 60% mierenzuuroplossing bovenop de raampjes te leggen (2 ml per raampje; de varroaschuiflade moet hierbij gesloten blijven).

Afleggers met Mini-Plus raampjes maken

Bij koninginnenteelt worden vaak Mini-Plus bevruchtungskastjes gebruikt. Twee Mini-Plusraampjes op elkaar met een toplat passen precies in de Golzkast. Zo kunnen broedafleggers uit Mini-Plus kastjes gemaakt worden die dan later in een Golzkast worden ondergebracht.

De Mini-Plus kastjes zijn erg nuttig voor teelt en beoordeling van koninginnen die in deze eenheden hun kwaliteit kunnen tonen of als reservemoer kunnen worden aangehouden.

Schudzwerm gecombineerd met honingooft

De bijen van honingramen kunnen gebruikt worden voor het maken van ca. 1,5 kg zware schudzwermen. Voor een

Broedaflegger

Voeren met suikerdeeg tussen de raten

te gebruiken broedramen moet zijn. Alleen op deze manier kunnen de afleggers sterk genoeg voor de inwintering worden. In mei gebruik ik zelfgebouwde 5-raamskastjes, of 10-ramers die met een schot in tweeën zijn gedeeld. In juni moeten de te gebruiken kasten ruimte voor 10-12 ramen hebben, want een aflegger in juni bestaat uit minstens 5 ramen met uitlopend broed,

Een schudzwerm maken

schudzwerm is een jonge, bevruchte moer nodig. Het huisvesten van een schudzwerm gebeurt op dezelfde wijze als bij een natuurzwerm, met kunststraat en daarnaast nog enige onbebroede uitgebouwde ramen. Vloeibaar voer is absoluut noodzakelijk voor de voor spoedige ontwikkeling van de schudzwerm. Behandeling tegen varroa is meestal pas in de vroege zomer nodig, tegelijk met de productievolken, maar het is belangrijk om de natuurlijke mijtenval in de gaten te houden.

Pro's en contra's van de Golzkast:

- + Vorming van afleggers in speciale afleggerkasten met dezelfde raamafmetingen.
- + Vorming van afleggers gecombineerd met koninginnenteelt in Mini-Plus kastjes.
- + Vorming van kunstzwermen in combinatie met de honingooogst.
- Maken van vliegers en tussenafleggers is niet mogelijk.

Voor de honingooogst moeten de raampjes één voor één uit de honingkamer, en eventueel ook uit de broedkamer, genomen worden. Ikzelf geef er de voorkeur aan om genoeg honing (2 tot 4 ramen) in de broedkamer te laten, als randramen, voor zover er op de ramen met broed geen grote honingkransen aanwezig zijn, zodat het volk ook bij perioden met slecht weer over genoeg voer beschikt.

Meestal heb ik bij de laatste controle vóór de oogst de honingramen al in de honingkamer bijeengezet. Ramen met onrijpe honing worden aan de rand van de honingkamer geplaatst of uitgewisseld tegen ramen met rijpe

honing zonder broed uit de broedkamer. Tijdens het oogsten probeer ik zo snel mogelijk te werken om de ramen nog warm in de slingeruimte te krijgen en op de stand roverij zoveel mogelijk te vermijden.

Bijen afvegen

Het is het beste om de bijen van de honingramen niet direct in de kast terug te vegen, want dan lopen ze over naar de ernaast liggende ramen. Zo zouden ze meerdere malen van de raampjes geveegd worden, met alle gevolgen van dien. Een lege emmer, voor de helft met een plaat afgedekt, vangt de meeste bijen op – slechts enkele vliegen terug naar de kast. Nog effectiever is het gebruik van een kunstzwermkast met een trechter. Bij grotere standen kan men het werk behoorlijk verminderen door een bijenveegmachine te gebruiken. De geoogste ramen komen direct in een volledig afgesloten transportkastje. De afgeveegde bijen worden met wat water besproeid en dan in een open ruimte in de honingkamer teruggestort.

Hoeveel honingramen u kunt oogsten hangt af van de mate van rijpheid van de honing. Ik bepaal die door het raam te stoten. Vuistregel is dat rond negen dagen na een dracht de honing in voldoende grote volken rijp is om geoogst te worden. Meestal oogst ik slechts twee keer per jaar: eind mei/begin juni de voorjaarsdracht en midden juli de zomerdracht. Er zijn immers die tussendoor honingramen oogsten en slingeren, maar ik houd niet van dat extra werk en bovendien het meermalen reinigen van de slingeruimte! Het teruggeven van de geslingerde

raampjes kan men het beste 's avonds doen om roverij te vermijden. De oogst op mijn stand hangt vooral af van het weer, want de vele tuintjes en de lindelanen bij mij in de buurt zijn op zich goede nectarbronnen. Ik denk dat ik per volk gemiddeld zo'n 30-50 kg honing oogst. Als ik met de bijen zou reizen zou de opbrengst ongetwijfeld nog hoger zijn.

Nog een tip: om restvoer in het voorjaar te vermijden neem ik overtollige voer-ramen weg. Ze dienen later als voer-ramen voor de afleggers.

Inspectie van volk - zonder tillen van kasten

Pro's en contra's van de Golzkast bij de honingooogst:

- + Wegnemen van zware honingkamers niet nodig.
- + Moerrooster is altijd aanwezig, dus geen broed in de honingramen.
- + Afgeveegde bijen worden direct in de honingkamer teruggeveegd.
- Oogsten van complete honingkamers niet mogelijk.
- Gebruik van bijenvlucht niet mogelijk.
- Speciale transportkist voor geoogste ramen nodig. ●